

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Β΄. - ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1880

Οὐκ ἔστι περὶ θεοῦ ἢ θεοτέρου ἀνθρώπου
βουλευσάμετο ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οικειῶν. (Πλάτ. Θεαγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1880

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῆς λειτουργίας τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παραγομένων καρπῶν εἶναι σήμερον εἰπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀναγκαιοτάτη, μελετωμένου ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείῳ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπιβάσεων συμφωνοτέρων πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου μεταρρυθμίσεως αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀνατιθέμεθα ὑμῖν δυνάμει τῶν ἀπὸ 28 Μαρτίου καὶ 22 Μαΐου ε. ε. Βασιλικῶν Διαταγμάτων τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν (ἢ τὸν νομὸν) δημοτικῶν σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων ἐκπέμποντές σε ἐκεῖ ὡς ἀπεσταλμένον τοῦ Ὑπουργείου ἔχοντα καὶ τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 47 τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου ἀναγραφόμενον δικαίωμα τῆς συγκαλέσεως διὰ τοῦ οἰκείου προέδρου τῶν τε ἐπαρχιακῶν καὶ ἐπιτοπίων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἐκάστης κοινότητος καὶ ἐκάστου σχολείου θέλετε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν καὶ μελέτην ὑμῶν ἐπὶ τῶν ἐξῆς κυρίως.

Α'. Θέλετε ἐπιμεληθῆ νὰ σχηματίσητε ἀκριβῆ γνώμην περὶ τῆς ἐπιμελείας, ἱκανότητος συμπεριφορᾶς καὶ εὐμεθοδίας τοῦ διδασκάλου καὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ τηρήσεως τῶν νόμων καὶ ἐγκυκλίων τοῦ Ὑπουργείου, κυρίως μὲν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς προκοπῆς τῶν μαθητῶν, περὶ τε τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐπίδοσιν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ πληροφοριῶν, ὡς ἀνάγκη νὰ λαμβάνητε οὐχὶ ἀταλαιπωρήτως καὶ ἐκ τοῦ παρατυχόντος, ἀλλὰ παρὰ τῶν εὐύπολητοτέρων καὶ μᾶλλον ἀμερολήπτων πολιτῶν καὶ παρὰ τῶν ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ἀρχῶν, ἐπιμελῶς διασταθμίζοντες τὴν ἀξίαν ἐκάστης πρὸς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐπισκοτιζομένης συνήθως ἐκ ποικίλων συμφερόντων τῶν διδόντων τὰς πληροφορίες, αἵτινες ὡς τούτου εἰσὶν οὐχὶ σπανίως ἀντιφατικαί, χρήζουσαι βασάνου καὶ ἐκκαθαρίσεως δι' ἀντιπαραβολῆς.

Β'. Θέλετε ἐξετάσει τὴν καταλληλότητα τῶν διδακτηρίων καὶ τῶν διδακτικῶν σκευῶν καὶ ὀργάνων καὶ τὴν εὐμεθοδίαν καὶ χρησιμότητα τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἐν γένει περὶ τῆς παροχῆς τοῦ ἀναγκαίου τῆ διδασκαλίᾳ καὶ τῷ σχολείῳ ὕλικου παρὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν.

Γ'. Θέλετε ἐπιμεληθῆ νὰ πληροφορηθῆτε, ἂν αἱ ἐπιτόπιοι καὶ αἱ κατ' ἐπαρχίας ἐπιθεωρητικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐπιτελῶσι τὰ ἀνατεθειμένα αὐταῖς κα-

θήκοντα, τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τοῖς ἄρθροις 34—44 τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου, καὶ ἐν ἐναντία περιπτώσει γνωμοδοτήσητε ὑποβοηθούμενοι ἐκ τῶν παρατηρήσεών σας πῶς ἡδύνατο νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιτόπιος τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐποπτείου, τροποποιουμένου κατὰ τοῦτο τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον.

Δ'. Ἰδίως θέλει ἐφελκύσει τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἢ μελέτη καὶ ἐξέτασις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τῶν παιδῶν, ἵνα πληροφορηθῆτε ἂν καὶ κατὰ πόσον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ διδασκαλία συντελῇ εἰς καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ ἐπίρρῳσιν τῆς εὐσεβείας, τῆς βάσεως καὶ τοῦ θεμελίου πάσης ἀρετῆς, καὶ ἂν ὡς τοῦτο τὰ ἦθη καὶ ὁ βίος τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἱερέων ἐπιδρᾷ καὶ διὰ τοῦ ζῶντος παραδείγματος εἰς τὴν τοιαύτην τῶν παιδῶν διάπλυσιν.

Ε'. Ἐν γένει δὲ ἐπισκεπτόμενοι τὰς διαφόρους κοινότητας καὶ ἀναστρεφόμενοι πρὸς τοὺς κατοίκους θέλετε προσπαθήσει νὰ ἐκτιμήσητε τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν μόρφωσιν, καθ' ὅσον μάλιστα ἐμφανίζεται αὕτη ἐν τῷ βίῳ ἐκδηλουμένη διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς νόμους διὰ τῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν κλίσεως καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐπικρατοῦσης στοργῆς καὶ ἀγάπης μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῶν, ἧτις εἶναι τὸ κρηπίδωμα καὶ τὸ στεφάνωμα τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς εὐδαιμονίας τοῦ τόπου καὶ τὸ ἀλάνθαστον τεκμήριον τῆς ἐν τῇ ἀπαλῇ ἡλικίᾳ μορφώσεως αὐτῶν δι' ἐπιμελοῦς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς.

Γ'. Ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἀνάγκη ἰδιαιτέρως νὰ ἐφελκύσῃ τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἢ ἐξέτασις, ἂν τὸ θρησκευτικὸν μάθημα προπάντων διδάσκηται προσηκόντως, ῥιπτομένων ἐν τῇ ἀγνῇ τῶν κορασιῶν καρδίᾳ τῶν σπερμάτων τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν διὰ διδασκαλίας πεφωτισμένης καὶ θερμῆς λαλούσης μᾶλλον εἰς τὴν καρδίαν, ἢ εἰς τὸν νοῦν· διότι ἐκ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἀναμένεται ἡ διάπλυσις γυναικείου χαρακτῆρος, πρᾶου, κοσμίου καὶ ἀνεπιτηδεύτου στεφανουμένου διὰ τῆς αἰδημοσύνης καὶ τῆς καρτερίας ἐν τῷ βίῳ· ἔπειτα θέλετε ἐξετάσει καὶ περὶ τῆς ἐν ἐργοχείροις χρησίμοις ἐν τῷ βίῳ ἐνασχολήσεως καὶ ἀσκήσεως τῶν κορασιῶν· διότι μετὰ λύπης παρατηρεῖ τις ἐν πολλοῖς σχολείοις θηλέων, ὅτι ἐπικρατεῖ τάσις πρὸς ἀσκήσιν τῶν κορασιῶν ἐν χειροτεχνήμασι σκοποῦσι ματαίαν ἐπίδειξιν πλοῦτου, ὅπου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει καὶ ἐπιτετιδευμένης φιλοκαλίας οὐδεμίαν δ' ἐν τῷ οἴκῳ χρησιμότητα ἐχούσης.

Ζ'. Θέλετε πληροφορηθῆ περὶ τῆς ἀνάγκης συστάσεως καὶ ἄλλων σχο-

λείων ἐν κώμαις διὰ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν πρωτευουσῶν τῶν δήμων, ἢ δι' ἄλλα αἷτια στερουμέναις τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀγαθῶν καὶ μάλιστα περὶ τῶν κωμῶν, αἷτινες διὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων, ἢ διὰ τὸ ἀμόρφωτον καὶ τραχὺ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, χρήζουσιν ὅτι τάχιστα τῆς ἠθικῆς τοῦ σχολείου ἐπικουρίας· θέλετε δὲ ἐξετάσει καὶ τὰ περὶ τῶν πόρων τοῦ δήμου, ἐν ᾧ αἱ κοινότητες αὗται περιλαμβάνονται καὶ ἀναγράψει τὰς περὶ τούτου παρατηρήσεις καὶ σχέψεις ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ἐκθέσει.

Η'. Τῶν κυριωτάτων ὑμῶν μελημάτων ἔσται ὀδηγούμενοι ἐκ τῶν ἐπιτοπίων παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐκασταχοῦ περιστάσεων νὰ ἐνθαρρύνητε εἰς τὸ ἔργον τῶν τοῦς ἀποτεθαρρῆμένους διδασκάλους παραθηγόμενοι προσηκόντως τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν εἰς τὴν μετὰ ζήλου ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ τῶν καθήκοντος καὶ δίδοντες πρακτικὰς ὀδηγίας τοῖς χρήζουσι τοιούτων καὶ εὐμεθόδου διδασκαλίας τῶν μαθημάτων, καὶ ἰδίως συνιστῶντες καὶ ἀναπτύσσοντες αὐτοῖς δεόντως τοὺς ἐξῆς στοιχειώδεις τῆς διδακτικῆς κανόνας καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὰ ἐξῆς.

1) Ὅτι οὐδεμίαν ἀπολύτως λέξιν εἴτε ἐν ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ εἴτε ἐν διδακτικῷ εἰδικῷ μαθήματι εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ προφέρωσιν οἱ παῖδες, ἂν μὴ προηγουμένως κατενόησαν διὰ προσηκούσης ἀναπτύξεως τὴν δι' αὐτῆς ἐκφραζομένην ἔννοιαν· ἡ δὲ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀξιώματος τούτου ἀναγκαστικῶς ἐπιβάλλει οὐ μόνον μεγίστην προσοχὴν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν διδακτέων ἐννοιῶν καὶ τῶν ἀναγνωστικῶν ἰδίως καὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνδελεχῆ μέριμναν τοῦ διδασκάλου πρὸς τὴν ἐξήγησιν καὶ ἐρμηνσίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν διδασκομένων καθ' ἡμέραν μαθημάτων· εἶναι δὲ ὁμολογούμενον ὅτι οἱ πλείους τῶν διδασκάλων κατ' ὀλεθρίαν ἵνα μὴ τι χεῖρον εἴπωμεν ἕξιν ὀρίζουσι τὸ κατ' οἶκον μάθημα διὰ σημείων ἐν τοῖς βιβλίοις πρὸς ἐκστήθισιν ἄνευ τῆς δεούσης ἐξηγήσεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀφίνοντες εἰς παντελεῆ ἀργίαν τὸν νοῦν καὶ τὰς ἄλλας ψυχικὰς δυνάμεις τῶν παιδῶν μαραίνουσι τὸ συναισθητικὸν, πωροῦσι τὴν βούλησιν καὶ μόνον οὐ, ἀπεργάζονται τὴν ἠλιθιότητα αὐτῶν· ὡς ἐκ τούτου ἡ ψυχὴ τῶν παιδῶν μὴ ὑποτρεφομένη μηδὲ καθηδυνομένη ἐκ τοῦ μαθήματος καὶ τοῦ σχολείου, ἀλλ' ἐξεναντίου πιεζομένη ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ ἀκίνησίᾳ, αἰσθάνεται ἀδιάλλακτον μῖσος πρὸς αὐτὸ καὶ τὸν διδάσκαλον καὶ ἀποστροφὴν πρὸς πᾶσαν πνευματικὴν ἐνασχόλησιν καὶ οὕτω ὁ παῖς τρέπεται χάριν ψυχαγωγίας εἰς παίγνια καὶ ἄλλα ἀτακτῆματα ἐν τε τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον, συνεπαγόμενα ἐπὶ τέλους ἐν ἀδρότέρᾳ ἡλικίᾳ τὸν παντελεῆ τοῦ νοῦς σκοτισμὸν καὶ τὸν ἠθικὸν ὀλεθρον.

2) Αἱ διδασκόμεναι ἔννοιαι ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ μάλιστα κατὰ τὰ πρῶτα

ἔτη κατ' αἰσθησιν ἀντιληπτικάι καὶ νὰ διδάσκωνται εὐκρινῶς καὶ διηκρι-
 βωμένως, ἐφεσκομένου εὐμηχάνως καὶ ἀσκουμένου προσηκόντως τοῦ πα-
 ρατηρητικοῦ τοῦ παιδὸς δι' ἀναλύσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν οὐσιωδῶν
 γνωρισμάτων καὶ χαρακτήρων τῶν ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ τιθεμένων
 πραγμάτων. Αἱ δὲ ἀφηρημέναι καὶ νοουθεώρητοι ἔννοιαι ἐκ παντὸς τρόπου
 ν' ἀφίνωνται πρὸς διδασκαλίαν ἐν τῇ μᾶλλον ἀνεπτυγμένῃ ἡλικίᾳ καὶ εἰς
 ἀνωτέρας τάξεις.

3) Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀνάγκη ν' ἀσκῶνται ἐπιμελῶς οἱ παῖδες περὶ
 τὴν ἀντίληψιν καὶ αἰσθησιν τοῦ καλοῦ διὰ πραγμάτων ἢ δι' εἰκόνων φυ-
 σικῶν καὶ τεχνικῶν προϊόντων, ὀδηγουμένου ἐν ἀρχῇ ἐπιτηδείως τοῦ νοῦς
 εἰς ἀντίληψιν τῆς συμμετρίας καὶ τῆς ἀναλογίας τοῦ ὅλου τῶν μερῶν καὶ
 τῶν ὀργάνων τῶν φυσικῶν ὄντων, τῶν χρωμάτων καὶ τῆς αὐτῆς ἁρμονίας
 καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τεχνικῶν συνθετωτέρων τοῦ καλῶν παραστάσεων.

4) Μέλημα περίφροντι τοῦ διδασκάλου ἔστω ἡ ἐξέγερσις τοῦ ἐνθουσια-
 σμοῦ καὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ παιδὸς πρὸς τὸ ἀγαθὸν διὰ τῆς εὐμεθόδου καὶ
 κατὰ μικρὸν ἀναλόγως πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν παραστάσεως καὶ
 ἐξηγήσεως τῶν παντοίων ἐκδηλώσεων τοῦ ἀγαθοῦ. Καὶ ἐν μὲν τῇ φύσει ἢ
 τοῦ ἀγαθοῦ παράστασις κατορθοῦται διὰ τῆς ἐξηγήσεως τῆς σκοπιμότη-
 τος τῆς διαπλάσεως καὶ ἐνεργείας τῶν φυσικῶν ὄντων καὶ τῆς ἁρμονικῆς
 αὐτῶν συνυπάρξεως. Ἐν δὲ τῇ ἱστορίᾳ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐκδηλώ-
 σεων τοῦ ἀγαθοῦ ἢ ἐν τοῖς μεγάλοις κατορθώμασιν ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἢ ἐν
 τῇ πολιτείᾳ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ δι' εὐμηχάνου καταδηλώσεως
 τῆς κοινῆς εὐημερίας καὶ εὐδαιμονίας τῶν ἀτόμων καὶ τῶν οἴκων καὶ τῶν
 κοινωνιῶν τῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς τοῦ καθήκοντος ἐπιτελέσεως τῶν ἀτό-
 μων καὶ τῆς ἀμοιβαίας τῶν συμβιούντων ἀγάπης καὶ στοργῆς. Οὐσιώδης
 δὲ σκοπὸς πρὸς ὃν ἀνάγκη νὰ κατευθύνεται ἡ διδασκαλία παντὸς μαθήμα-
 τος, τεθείσθω ἡ τοῦ χαρακτῆρος διάπλασις.

5) Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ παντὸς μαθήματος ἀνάγκη νὰ ἔχη ἀδιαλείπτως
 ὁ διδάσκαλος πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν κίνησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ παιδὸς
 πολυτρόπως ἀπορρέοντος ἀπὸ τῆς ἐνστίσκτου ὀρέξεως τοῦ εἰδέναι. Ἡ δι-
 δασκαλία διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ μὴ ᾖ μόνον διηγηματικὴ, ἀλλὰ μάλι-
 στα κατ' ἐρωταπόκρισιν, προκαλουμένου καὶ ἐξεγυρομένου τοῦ πνεύματος
 τοῦ παιδὸς εἰς αὐτενέργειαν, ἥτις ὑποτρέφει καὶ κρατύνει τὴν νυκτικὴν
 δύναμιν διὰ μυστηριώδους ἐξεγέρσεως καὶ διακόπτει τὴν ἐκ τῆς μονοτό-
 νου παθητικῆς ἀντιλήψεως ψυχικὴν νάρκη. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τοῦ
 Σωκρατικοῦ μαιεῦεται τρόπον τινὰ ἡ πνευματικὴ δύναμις κινουμένη εἰς
 ὀρθὴν προαγωγὴν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων τοῦ τμήματος, ὅπερ ἀνετέθη ὑμῖν, θέλετε ὑποβάλλει ἐκθέσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον συνοπτικὴν τῶν καθόλου πορισμάτων τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ τῶν καθ' ἕκαστα παρατηρήσεων ὑμῶν ἐπὶ ἐκάστου σχολείου καὶ διδασκάλου, περιλαμβάνοντες τὰς παρατηρήσεις ὑμῶν κατὰ κεφάλαιον περιέχοντα τὰ κατὰ τὰ σχολεῖα ἐκάστου δήμου χωρὶς καὶ κατ' ἐδάφιον, ἐν ᾧ τὰ καθ' ἕκαστον ἐκάστου σχολείου· ἐν ἰδιαιτέρᾳ δὲ ἐκθέσει ἡμισπισήμῳ θέλετε ἀναγράψει τὰ ὀνόματα τῶν δημοδιδασκάλων καὶ τὰς περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτῶν καὶ ἠθικῆς μορφώσεως παρατηρήσεις ὑμῶν, ἰδίως δὲ θέλετε σημειώσει τοὺς δι' ἀμάθειαν, γῆρας, ἢ δι' ἀνεπανόρθωτον ἠθικὴν διαφθορὰν ἀναξίους τοῦ ἱεροῦ ἐπαγγέλματος τοῦ διδασκάλου. Συνοπτικώτερον δὲ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει ὑμῶν θέλετε περιλάβει καὶ ἀναγράψει ἐν πίνακι κατὰ τὸ συνημμένον σχέδιον.

Εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἐκτιμῶντες τὴν ἀξίαν τῆς ὑμετέρας ἀποστολῆς θέλετε καταβάλλει πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν ἵνα ἐπιτελέσητε τὴν ἀνατεθείσαν ὑμῖν λειτουργίαν μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης ὑμᾶς εὐθύτητος, ὀρθοφροσύνης καὶ πεφωτισμένης πείρας κατὰ τὰς προσδοκίας τοῦ Ὑπουργείου, ἀπερχόμενοι καὶ ἐπιλαμβάνόμενοι ἄνευ ἀναβολῆς τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

τῶν Δημοτικῶν Σχολείων κατὰ τὸ ἔτος 1789.

Δημοσιεύομεν ὧδε ἄς ἠρύσθημεν πληροφορίας παρὰ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐκπεμφθέντων Ἐπιθεωρητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων, ὧν οἱ πλείστοι τυγχάνουσιν ἑταῖροι τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Τὰς δὲ στατιστικὰς πληροφορίας ζήτησαντες ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εὐμενῶς παρασχόντος ἡμῖν ταύτας.

Καὶ αἱ μὲν γενικαὶ πληροφορίαι συνοψίζονται ἐν τρισὶ κεφαλαίοις. Ὡς γενικώτερα δ' αἵτια τῆς ὁμολογουμένης τῆς τῶν πλείστων παρ' ἡμῖν Δημοτικῶν σχολείων ἀκαρπίας εὐρέθησαν τρία, τάδε :

Α'. Τὸ τῶν διδασκάλων ἀπαράσκευον πρὸς παιδαγωγικὴν καὶ πεφωτισμένην διδασκαλίαν.